Algemene beschouwingen Almelo Centraal

Programmabegroting 2027- 3-5 november 2026

Inleidend

Een controleerbare begroting: belangrijke vragen

Uitgelichte thema's

- De bezuinigingen op sociale zaken
- Het Stedelijk Museum in het Hofkeshuis
- XL Businesspark 2
- Inbreiding (en intensivering) bedrijventerreinen

Beter informeren = een betere bestuurscultuur

Tot slot

Inleidend

Het vaststellen van de begroting is één van de belangrijkste gebeurtenissen van het politieke jaar. De gemeenteraad oefent hiermee één van zijn belangrijkste taken uit. Het opstellen van de begroting is ieder jaar een grote, complexe klus voor het college en het ambtelijk apparaat. Maar de begroting is ook een document waar de raad grote eisen aan mag stellen. Het is belangrijk dat de begroting niet alleen boekhoudkundig verhaal is. Niet alleen een rekensom die sluitend is op papier.

Het vaststellen van de begroting is, hoe belangrijk ook, tot op grote hoogte een vage aangelegenheid. Zeker bij de begroting van de gemeente Almelo. Wat we zien is een dik pak pagina's met daarin een groot aantal voornemens, nog onuitgewerkte plannen en veel budgetten die alleen heel algemeen zijn omgeschreven. Dit maakt dat je eigenlijk niet weet waar je als raad voor stemt. Welke impliciete akkoorden geven wij mee als raad als we ja zeggen tegen deze begroting?

Een controleerbare begroting: belangrijke vragen

Het is belangrijk dat de begroting een controleerbaar document is. De raad moet een goed en helder beeld hebben van waar de budgetten voor bedoeld zijn en hoe ze gekoppeld zijn aan de opgaven uit het coalitieakkoord. Welke concrete resultaten moeten er worden gerealiseerd en hoe worden deze gemeten? Almelo Centraal vindt, net als de Rekenkamer, dat het college op deze punten nog steeds tekortschiet.

De Quickscan van de Rekenkamer stelt over het bovenstaande een aantal belangrijke vragen. Vragen die voor de gemeenteraad van belang zijn om het budgetrecht goed te kunnen uitoefenen. Het zijn goede, logische vragen die eigenlijk, in ieder geval voor een deel, al beantwoord hadden moeten zijn in de begrotingsstukken zelf. Dat het college nog steeds op geen enkele manier op deze vragen is ingegaan - niet in het politiek beraad, niet op schriftelijke wijze voorafgaand aan het begrotingsdebat, zelfs niet na uitdrukkelijk verzoek van onder andere Almelo Centraal - is verbazingwekkend. Wij beschouwen dit als een miskenning van de positie van de gemeenteraad.
Tijdens de begrotingsbehandeling geven wij het college graag alsnog de gelegenheid om op de vragen in te gaan.

Uitgelichte thema's

Bij de begrotingsbehandeling wil Almelo Centraal de volgende thema's uitlichten:

De bezuinigingen op sociale zaken

Een van de meest in het oog springende punten in deze begroting zijn de bezuinigingen op sociale zaken, om te beginnen 16,4 miljoen euro structureel in 2027.
In het oordeelsvormend beraad was de wethouder opvallend optimistisch in haar verwachting dat het wel gaat lukken om dat bedrag te halen. Dat is des te opvallender omdat de bezuinigingstaakstelling van 2026 niet is gehaald.
Graag horen wij van de wethouder een toelichting op dit optimisme. Welke ontwikkelingen voorziet zij? En met welke onzekerheden, die er ongetwijfeld ook zijn, houdt zij rekening?

Het Stedelijk Museum in het Hofkeshuis

Zoals gewoonlijk kijkt Almelo Centraal met extra belangstelling naar de portefeuille cultuur. We zien dat daar relatief veel geld wordt uitgetrokken voor onderzoeken en vooronderzoeken voor gebouwen en instellingen die er misschien wel, misschien niet gaan komen.
Ondertussen is er grote onduidelijkheid omtrent een reëel bestaand historisch gebouw en een bestaande instelling, namelijk het Hofkeshuis en het Stedelijk Museum.
De tekstuele toelichting van de begroting is opvallend vaag en karig over zowel het Stedelijk Museum als het Hofkeshuis. Ook de financiële paragrafen bieden geen duidelijkheid, behalve dat er geld is gereserveerd voor herstel van de stijlkamer in het Hofkeshuis.
Ondertussen zien we in de praktijk dat de ambities voor een vernieuwd Stedelijk Museum in het Hofkeshuis steeds verder worden teruggeschroefd. Ook de ruimte die het museum zou mogen innemen in het Hofkeshuis lijkt steeds kleiner te worden. En ontoegankelijker. Dit is in tegenspraak met de ambities die het college zegt te hebben op het gebied van Erfgoed. Ook is het tegenspraak met ambities over de versterking van het culturele voorzieningenniveau.
Almelo Centraal vraagt zich af of het college wel echt de wil en de bereidheid heeft om zich sterk te maken voor een volwaardig en aantrekkelijk Stedelijk Museum in het Hofkeshuis.
Wij horen hier graag de wethouder over met een gedegen toelichting. Wanneer kan de raad de concrete plannen verwachten? Welk budget staat er gereserveerd voor de uitvoering?

XL Businesspark 2

Almelo Centraal is onverminderd kritisch over de voornemens van het college voor het aanleggen van Businesspark XL2. In de begroting gaat het opvallend weinig over dit grote plan, terwijl het toch een van de meest majeure projecten van de gemeente is met ook nog het grootste financiële risico – een risico de gemeente Almelo straks in haar eentje verantwoordelijk voor dreigt te worden. De ambitie om van XL2 een regionaal bedrijvenpark te maken, lijkt (in ieder geval voorlopig?) gesneuveld te zijn. We horen het uiteraard graag indien het college hier goed nieuws over te melden heeft en er toch andere gemeenten aan boord komen.
Daarnaast zijn wij benieuwd hoe het momenteel staat met de concrete belangstelling van bedrijven voor een plek op XL2? Is die er? Hoe groot zijn de oppervlakten die deze bedrijven willen aankopen? In welke categorieën vallen deze bedrijven?
Eerder werd gesteld (door wie?) maximaal risico van € 200 miljoen. Hoe schat de college het maximale risico momenteel in?

Inbreiding (en intensivering) bedrijventerreinen

Inbreiding en intensivering van bedrijventerreinen is voor Almelo Centraal een belangrijk onderwerp. Het ruimtelijk en economisch intensiveren van bestaande bedrijventerreinen is essentieel om in Almelo plek te kunnen blijven bieden voor economische groei en nieuwe initiatieven.
In de begroting lezen we dat het college in 2027 wil werken “aan voldoende ruimte voor bestaande en nieuwe bedrijven door inbreiding op bedrijventerreinen”, maar de grote vraag is: hoe?
In maart 2026 kondigde het college in een raadsbrief het project ‘Intensiveren Bedrijventerreinen Almelo’ aan. Daarin werd beschreven hoe ontzettend complex en veelzijdig het vraagstuk van intensivering is. Ook zegde het college daarin toe dat de raad al zeer spoedig op verschillende manieren (schriftelijk en met een technische sessie) verder zou worden meegenomen in dit project en in het onderliggende onderzoek. Het is echter volkomen stil gebleven.
Wij horen graag wat de huidige stand van zaken is. Zijn er concrete projecten op komst? En waarom is de raad, in tegenstelling tot de aankondiging in de raadsbrief van maart, nog steeds niet meegenomen op dit vraagstuk? Wanneer en hoe wordt de raad alsnog meegenomen?

Beter informeren = een betere bestuurscultuur

Een college dat de raad actief, op tijd en volledig informeert is onderdeel van een goede bestuurscultuur. Een nieuwe collegeperiode is voor Almelo een mooi moment voor verbetering. Dit informeren is uiteraard niet beperkt tot deze begrotingsvergadering. Wij verwachten dat dit nieuwe college, in tegenstelling tot voorgaande colleges, de raad actief, op tijd en volledig informeert over plannen die een uitwerking zijn van deze begroting.

Tot slot

Óók onderdeel van een goede bestuurscultuur is dat de zorgen en kritiek van horecaondernemers serieus worden genomen over de verhoging van de precario.
Almelo Centraal is het eens met de ondernemers dat een stijging van 300 procent in 3 jaar veel te extreem is. Wij sluiten ons aan in het pleidooi voor een meer geleidelijke stijging, over een langere periode.